

VIEDENSKÝ DOHOVOR O ZMLUVÁCH O MEDZINÁRODNEJ KÚPE TOVARU – VYBRANÉ (TEORETICKÉ) REFLEXIE A KOMPARÁCIE

JUDr. Lukáš Cisko, PhD.

Advokátsky koncipient

SITÁR & SALOKA, Advokátska kancelária

Košice, Slovenská republika, Európska únia

Abstrakt: Predkladaný príspevok približuje niektoré (novšie) pohľady na základnú koncepciu súkromnoprávneho inštitútu vo sfére medzinárodného obchodu, akým je Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Prostredníctvom priestorovej právnej komparácie a ďalších vedeckých metód sa sústreďuje na (doktrinálne) odlišnosti a paralely vymedzenia okamihu prechodu vlastníckeho práva k tovaru vo vybraných právnych poriadkoch (kontinentálneho právneho systému). So zreteľom na europeizáciu súkromného záväzkového práva sa autor zamýšľa nad aplikáciou tohto právneho inštitútu v kontexte zmluvného práva Európskej únie.

Kľúčové slová: Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru, prechod vlastníckeho práva k tovaru, soft law, obchodné zvyklosti

I. Úvodné poznámky

Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (ďalej len „Dohovor CISG“)¹ predstavuje v zásade najrozšírenejší zmluvný typ v práve

¹ *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG, Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru)*. Ide o unifikovanú právnu úpravu, vytvorenú Komisiou OSN pre medzinárodné obchodné právo (UNCITRAL). Bol prijatý na diplomatickej konferencii vo Viedni dňa 11. apríla 1980 a nadobudol platnosť dňom 1. januára 1988. Známy je pod názvom Viedenský dohovor (Viedenská konvencia). Nemožno si ho zamieňať s inými medzinárodnými zmluvami prijatými vo Viedni. V bývalej Českej a Slovenskej Federatívnej republike nadobudol platnosť dňa

medzinárodného obchodu, ktorý je zároveň najvýznamnejším projektom unifikácie v tomto právnom odvetví. V rámci rekodifikačných procesov v oblasti hmotného práva¹ a práva procesného,² ktoré predstavujú zásadné smerovanie (súdového) vývoja v priestore medzinárodného obchodu, sa právna veda sústreďuje na reguláciu úpravy kúpnych zmlúv.³ Isté odlišnosti v prístupe k rozoberanej problematike by sme mohli vystopovať na základe analýzy vybraných súkromnoprávných inštitútov, ktoré nie sú priamo obsiahnuté v Dohovore CISG. Príkladom chceme poukázať na právnu úpravu (signatárskych) štátov s tzv. vyššou mierou konkurencieschopnosti, akými sú najmä Spolková republika Nemecko a Francúzska republika.

Samotný Dohovor CISG má vo svojej podstate medzinárodný charakter, plynúci z predmetu (obsahu) jeho právnej úpravy. Dôraz je tiež kladený na národnú (vnútroštátnu) legislatívu, čo možno odvodiť priamo zo systematického výkladu jeho konkrétnych ustanovení. Medzinárodná kúpna zmluva vzniká za predpokladu, ak zmluvné strany majú miesto podnikania v rôznych štátoch, pokiaľ podľa noriem medzinárodného práva súkromného sa má použiť právny poriadok niektorého (zvoleného) zmluvného štátu.

1. apríla 1991 a účinnosť dňom 6. mája 1991 (publikovaný v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 160/1991 Zb.) Pozri bližšie: KANDA, A.: *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku: Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží*. Linde Praha, a. s., 1999, 307 s., ISBN 80 – 7201 – 183 – 9

¹ Pozri napríklad: SUCHOŽA, J.: *Novelizačné a rekodifikačné pohyby a impulzy v slovenskom obchodnom práve – úvahy*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika V*. Zborník vedeckých prác. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, str. 415 a nasl., 2015, 592 s., ISBN 978 – 80 – 8152 – 315 – 1

² Pozri napríklad: ŠTEVČEK, M.: *Koncepčné, historickoprávne a právnofilozofické kontexty kodifikácie civilného práva procesného*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika V*. Zborník vedeckých prác. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, str. 440 a nasl., 2015, 592 s., ISBN 978 – 80 – 8152 – 315 – 1

³ Pozri bližšie: SUCHOŽA, J.: *Obchodná zmluva z aspektu ekonomicko-regulačných funkcií v období novej vlny rekodifikácií súkromného práva*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II*. Zborník vedeckých prác. Praha: Leges, 624 s., 2012, str. 544 a nasl., ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5; MAREK, K.: *Smluvní obchodní právo. Kontrakty. 1. vydání*. Masarykova univerzita, Brno, 2006, 399 s., ISBN 80 – 210 – 3951 – 5; MAREK, K. – KARPÍŠEK, Z.: *Kontraktace podle nového občanského zákoníku a hodnocení subjektů*. In: Karlovarská právní revue. Karlovy Vary: VŠKV Karlovy Vary, 2013, Roč. 2013, č. 4, str. 35 a nasl., ISSN 1801 – 2191; DYNYS, H.: *The Effectiveness of International Legal Regulatory Mechanism and Globalization Processes during Economical Crises*. In: JUŠČIVŠ, V. (ed.): *Globalization and crises in modern economy. The first scientific volume*. Eastern European Development Agency, n. o., 2010, str. 47, ISBN 978 – 9955 – 18 – 507 – 9

Odvetvie súkromného práva je príznačné v tom, že zmluvné strany môžu vylúčiť použitie dispozitívnych ustanovení Dohovoru CISG pod podmienkou, že neporušia jeho kogentné ustanovenia.¹

Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru možno aplikovať na právne vzťahy v medzinárodnom obchode, pokiaľ to vyplýva z kolíznej normy.² Z hľadiska pojmového vymedzenia Dohovoru CISG ide o právny nástroj, ktorý svojim charakterom vyžaduje aplikáciu národných právnych poriadkov, čoho priamym následkom je použitie kolíznych noriem medzinárodného práva súkromného. Podľa právneho názoru francúzskych komercialistov nie je možné *vytypovať* iba jediný cudzí prvok, ktorý by bol rozhodujúci pre to, aby kúpna zmluva mohla byť ponímaná ako medzinárodná.³ Napríklad kúpna zmluva, ktorú upravuje slovenský Obchodný zákonník,⁴ priamo vychádza z Dohovoru

¹ Porovnaj: DIKOVSKA, I. A.: *Material Freedom of International Private Contract: Content and Limits*. In: *The Journal of Eastern European Law*. 2015, č. 16, str. 18 a nasl., ISSN 2409 – 6415; ACHOUR, G. – PELIKÁN, M.: *Náhrada škody a nemajetkové újmy v občanskoprávnych a obchodných vzťahoch. I. vydání*. KEY Publishing, 276 s., 2015, ISBN 978 – 80 – 7418 – 231 – 0; HAMZA, G.: *Le concept du contrat dans les droits de l'antiquité classique (gréco-romaine)*. In: ŠTENPIEN, E. (zost.): *Kúpna zmluva – história a súčasnosť I. Vydanie prvé*. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 27. septembra 2013 na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 450 s., 2013, str. 150 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8152 – 053 – 2

² K tomu pozri bližšie slovenský zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v platnom znení; českú právnú úpravu podľa zákona č. 91/2012 Sb. o medzinárodnom práve súkromnom v platnom znení.

³ LOUSSOUARN, Y. – BREDIN, J. D.: *Droit du commerce international*. Sirey, Paris, 1969, str. 649

Porovnaj: ŠPIRKO, J.: *Pojmové vymedzenie medzinárodného obchodného práva*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II*. Zborník vedeckých prác. Praha: Leges, 624 s., 2012, str. 559, ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5

⁴ Zákon č. 513/1991 Zb. – *Obchodný zákonník v platnom znení*. Pozri napríklad: SUCHOŽA, J. a kol.: *Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár*. Vydavateľstvo EUROUNION. Bratislava, 1336 s., 2016, ISBN 978 – 80 – 89374 – 34 – 2; KORN, F.: *Ústava Slovenskej republiky a právo na vykonávanie podnikateľskej činnosti. Prvá časť. Všeobecné ustanovenia*. In: *Manažment podnikov*, č. 3, 2012, str. 41 a nasl., ISSN 1338 – 4104; KORN, F.: *Ústava Slovenskej republiky a právo na vykonávanie podnikateľskej činnosti. Druhá časť*. In: *Manažment podnikov*, č. 1, 2013, str. 33 a nasl., ISSN 1338 – 4104; KISELY, I.: *Financial assistance and its limits under Slovak law and EU law*. In: *The Milestones of Law in the Area of the Central Europe 2012. Second part*. Collection of Papers from the International Scholastic Conference for PhD. Candidates and Young Scientists organised by the Comenius University in Bratislava, Faculty of Law on 29. – 31. of March 2012 in the premises of National Council of the Slovak republic in Častá-Papiernička under the auspices of the Dean of the Faculty of Law *prof. JUDr.*

CISG. Preto možno nadobudnúť presvedčenie, že národná legislatíva nebráni, ba naopak napomáha pozitívnym (pokrokovým) snahám o harmonizáciu a (postupnú) unifikáciu právnej regulácie kúpnych zmlúv (v obchodovaní).

Rozmanitý spôsob aplikácie právnych inštitútov, vychádzajúc z Dohovoru CISG, ako aj z Obchodného zákonníka môže vyvolať v praxi rôzne (nežiadúce) právne účinky, zväčša sankčnej povahy (napríklad zodpovednosť za vady plnenia, či zodpovednosť za škodu).¹ Problémy súvisia najmä s interpretáciou, čoho dôkazom sú odlišné rozhodnutia súdov, vrátane arbitráže.² Zabezpečenie

Pavol Kubíček, CSc. Comenius University in Bratislava, Faculty of Law, 2012, str. 970 a nasl., ISBN 978 – 80 – 7160 – 317 – 7

¹ Pozri bližšie: SUCHOŽA, J.: *Zodpovednosť za porušenie obchodných záväzkov. Teória a všeobecná úprava obchodných záväzkov*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. a kol.: *Obchodné právo. Prvé vydanie*. IURA EDITION, Bratislava, 1123 s., 2009, str. 756 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8078 – 290 – 0; KUBÍČEK, P.: *Teória obchodného práva (vybrané problémy)*. Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Bratislava, 106 s., 2004; DULAK, A.: *Zodpovednosť za škodu spôsobenú vadným výrobkom. 1. vydanie*. Bratislava: Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, 2002, 187 s., ISBN 9788071601470; OTRADNOVA, O. A.: *Contracts in Tort Obligations: Possibilities and Restrictions*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II. Zborník vedeckých prác*. Praha: Leges, str. 164 a nasl., 2012, 624 s., ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5; PETROVA, G. V.: *Normy medzinárodného súkromného práva, týkajúce sa zabezpečenia splnenia záväzkov zo zahranično-obchodných transakcií – ruská a medzinárodná prax*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II. Zborník vedeckých prác*. Praha: Leges, str. 184 a nasl., 2012, 624 s., ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5

² Pozri napríklad: SCHLECHTRIEM, P.: *Uniform Sales Law in the Decisions of the Bundesgerichtshof*. In: 50 Years of the Bundesgerichtshof [Federal Supreme Court of Germany]. A Celebration Anthology from the Academic Community. Odkaz na webové sídlo: <http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/biblio/schlechtriem3.html>

V súvislosti s analyzovanou problematikou chceme dať do pozornosti, že obchodné spory, týkajúce sa uplatnenia nárokov z medzinárodných obchodných zmlúv, sa v podmienkach slovenského právneho systému prejednávajú aj prostredníctvom rozhodcovského konania pred stálymi rozhodcovskými súdmi. Prichodí spomenúť najmä Rozhodcovský súd Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave. Jeho dlhoročným predsedom je *prof. JUDr. Pavol Kubíček, CSc.* K tomu pozri bližšie: KUBÍČEK, P.: *Stále rozhodcovské súdy a príprava novej právnej úpravy rozhodcovského konania*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika IV.* Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, str. 541 a nasl., 2014, 664 s., ISBN 978 – 80 – 8152 – 164 – 5; KUBÍČEK, P.: *Rozhodcovské konanie a novela zákona o rozhodcovskom konaní*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika V.* Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2015, str. 238 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8152 – 315 – 1; KUBÍČEK, P.: *Niekoľko poznámok k novej právnej úprave rozhodcovského konania v Slovenskej republi-*

(jednotného) výkladu, aspoň faktického, poskytuje Najvyšší súd Slovenskej republiky pravidelnou (každoročnou) publikáciou Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Pre úplnosť treba dodať, že z hľadiska formy vydania tento súbor relevantnej súdnej judikatúry v sebe nezahŕňa normatívne právne akty, nakoľko výklad v ňom obsiahnutý nie je právne záväzný.¹ Možno ich ale považovať v konkrétnom prípade za podnetné.

ke. In: *Rozhodčí řízení v teorii a aplikační praxi: stati a judikatura*. Praha: Havlíček Brain Team, 2015, str. 136 a nasl., ISBN 978 – 80 – 87109 – 60 – 1

Zároveň treba pripomenúť, že v roku 2015 ubehlo 35 rokov od prijatia Dohovoru CISG. Na tomto základe sa, už tradične, uskutočnila prestížna konferencia s medzinárodnou účasťou pod názvom „III. International Arbitration Readings in Memory of Academician Igor Pobirchenko“. Prebiehala dňa 13. novembra 2015 pod gesciou Medzinárodného obchodného arbitrážneho súdu a námornej arbitrážnej komisie pri Obchodnej a priemyselnej komore Ukrajiny v Kyjeve a s podporou Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo (UNCITRAL). Ústredná téma podujatia „Applicable Law in International Commercial Arbitration. Practices of Application of the Vienna Convention on Contracts for the International Sale of Goods“ sa zameriavala na vzájomné interakcie v rovine medzinárodnej arbitráže, rozhodcovského konania, právnoteoretických a aplikačných otázok v rámci Dohovoru CISG a jeho význame pre medzinárodné súkromné (obchodné) právo. Svoje vedecké a odborné príspevky prezentovali významní predstavitelia verejnoprávných inštitúcií, predovšetkým obchodných komôr a inštitucionálnych rozhodcovských súdov, štátnych ustanovizní (napríklad ministerstiev), stavovských organizácií advokátov a ďalších profesných komôr, renomovaní odborníci z akademických vedeckých inštitúcií, a to nielen z Ukrajiny, ale aj ďalších európskych krajín, napríklad Spolkovej republiky Nemecko, Švédskeho kráľovstva a Srbskej republiky. Odkaz na webové sídlo: <http://arb.ucci.org.ua/icac/en/events/reading2015.html>

Pozri napríklad: GABANI, I. I.: *Окремі теоретичні практичні особливості укладання арбітражної угоди, як основна компетентність комерційного арбітражу*. In: LAZUR, Y. V. (ed.): *The May Congress of Lawyers. Materials of the II. International Scholarly Conference*, 15. – 17. May 2015. Uzhhorod National University. Faculty of Law. Uzhhorod, str. 57 a nasl., 2015, 272 s., ISBN 978 – 966 – 37 – 14 – 6; SELIVON, M. F.: *Війво альтернативних (мимосудних) способів розходовання споров на Украјине ако ефективних просредков охраны прав а зայмов обчанов а правничых особ*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika IV*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, str. 571 a nasl., 2014, 664 s., ISBN 978 – 80 – 8152 – 164 – 5. Patrí sa poznamenať, že tento interesantný príspevok, skúmajúci stav rozhodcovského konania na Ukrajine, predniesla na Medzinárodnom sympóziu Právo – Obchod – Ekonomika vo Vysokých Tatrách v roku 2014, *Tatiana G. Zacharčenko*, námestníčka prezidenta Medzinárodného obchodného arbitrážneho súdu a námornej arbitrážnej komisie pri Obchodnej a priemyselnej komore Ukrajiny *prof. Mykolu F. Selivona* z Kyjeva.

¹ KANÁRIK, I.: *Výklad vyšších súdov. Výklad podľa subjektu výkladu. Výklad práva*. In: BRÖSTL, A. a kol.: *Teória práva. Vydanie druhé*. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Košice, 170 s., 2004, str. 132, ISBN 80 – 7097 – 559 – 8

II. Prechod vlastníckeho práva k tovaru

V tejto kapitole svoju pozornosť zameriavame na frekventovaný a v aplikáčnej praxi nepostrádateľný právny inštitút, akým je *prechod vlastníckeho práva k tovaru* z predávajúceho na kupujúceho, ktorý sa neriadí Dohovorom CISG. Z pohľadu francúzskeho práva v medzinárodnom obchodnom styku je pre otázku prevodu vlastníckeho práva zásadná *právna prax* zavedená medzi zmluvnými stranami.¹

Článok 30 Dohovoru CISG vypočítava iba povinnosti na strane predávajúceho. Na základe tohto ustanovenia je predávajúci povinný *dodať tovar*, odovzdať akékoľvek doklady, ktoré sa naň vzťahujú a vlastnícke právo k tovaru, ako to vyžaduje zmluva a Dohovor CISG za podmienok ustanovených zmluvou a Dohovorom CISG. Interpretácia tohto ustanovenia predpokladá jeho *neaplikovateľnosť* a použitie inej právnej úpravy.² Pozornosť treba upriamiť na to, že Dohovor CISG k prevodu vlastníckeho práva v článku 30 neposkytuje vyčerpávajúci (dostatočný) výklad. Rozhodujúcim aspektom preto bude *časový okamih*, kedy k nemu dochádza, avšak ani tento právny inštitút nie je výslovne upravený. Aplikácia je ponechaná na národnú legislatívu.³ Subsidiárne by sa mala použiť právna úprava v súlade s medzinárodným právom súkromným v režime kolíznych noriem.

Pokiaľ vnútroštátna právna úprava vyžaduje okrem dodania tovaru ďalší (samostatný) *súhlas* medzi zmluvnými stranami (kvôli prevodu

Pozri tiež: KANÁRIK, I. – JAKUBČO, J.: *Aplikácia práva a odôvodnenie súdnych rozhodnutí*. In: *Dny práva – 2010 – Days of Law: sborník příspěvků: 4. ročník mezinárodní konference*: 10. – 11. november 2010, Masarykova univerzita, Brno, 2010, str. 2862 a nasl., ISBN 9788021053052

¹ CACHARD, D.: *Droit du commerce international. 2e édition*. Lextenso éditions, L. G. D. J., Paris, 2011, str. 248, ISBN 978 – 2 – 275 – 03645 – 8

Porovnaj: MOORE, B.: *Le système juridique canadien et le droit des affaires*. In: LEFEBVRE, G. – ROUSSEAU, S. (eds.): *Introduction au droit des affaires*. Éditions Thémis, Montréal, 714 s., 2006, str. 1 a nasl., ISBN 2 – 89400 – 215 – 7

² GABRIEL, H. D.: *Contracts for the sale of goods. A comparison of U. S. and International Law. Second edition*. Oxford University Press, New York, 2009, str. 126, ISBN 978 – 0 – 19 – 533349 – 7

³ Pozri napríklad: GÁBRIŠ, T.: *The evolution of the concept of ownership in the 20-th century Czechoslovakia*. In: *Possessio ac iura in re z dziejów prawa rzeczowego*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2012, str. 175 a nasl., ISBN 978 – 83 – 233 – 3328 – 9; JAREMOVA, I. V.: *Občianskoprávna úprava nadobudnutia a zániku vlastníckeho práva na Ukrajine*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II. Zborník vedeckých prác*. Praha: Leges, str. 438 a nasl., 2012, 624 s., ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5

vlastníckeho práva), na základe článku 30 Dohovoru CISG má predávajúci povinnosť takéto (požadované) vyhlásenie uskutočniť.¹

Ako už bolo spomenuté vyššie, ťažiskom porovnania by mohla byť práva úprava podľa nemeckého práva – Bürgerliches Gesetzbuch² a na strane druhej legislatíva prameniaca z francúzskeho – Code Civil.³ Východiskom by azda mohli byť pre úpravu kúpnej zmluvy, v rámci kontinentálneho právneho systému, uplatňované *dve koncepcie*. Prvou je zásada podľa ustanovenia § 929 Bürgerliches Gesetzbuch.⁴ Vo svojej podstate predávajúcemu ukladá

¹ SCHLECHTRIEM, P. – SCHWENZER, I. H.: *Commentary on the UN Convention on the international sale of goods (CISG). Third edition*. Oxford University Press, New York, 2010, str. 492, ISBN 978 – 0 – 19 – 956897 – 0

Pozri tiež: PELIKÁN, M.: *Převzetí majetku: nové riziko při převodech vlastnického práva*. In: Statutární zástupce firmy: časopis pro jednatele, členy představenstev a dozorčích rad, Praha: Nakladatelství Forum s. r. o., Roč. 4, č. 1, 2015, ISSN 1805 – 2118

² Nemecký Bürgerliches Gesetzbuch (BGB, Občiansky zákonník) je prvou všeobecnou kodifikáciou nemeckého súkromného práva. Bol prijatý 18. 8. 1896 s účinnosťou k 1. 1. 1900. Z hľadiska systematiky pozostáva z piatich kníh. Porovnaj: von STAUDINGER, J.: *Kommentar zum Bürgerliches Gesetzbuch. 16. Auflage*. Gebunden Sellier – de Gruyter, München, 2012, 832 s., ISBN 978 – 3 – 8059 – 1126 – 9

³ Francúzsky Code Civil des Français (CC, Občiansky zákonník) bol vydaný 21. marca 1804 za účelom kodifikácie francúzskeho obyčajového práva a zároveň odstránenia absolutistickej moci kráľa po Francúzskej revolúcii v rokoch 1789 – 1799. Garantuje predovšetkým rovnosť občanov, občianske slobody, ako aj nedotknuteľnosť súkromného vlastníctva. Z hľadiska systematiky pozostáva z troch kníh a 2534 ustanovení. Pozri bližšie: TISSERAND-MARTIN, A. a kol.: *Code Civil. 112e édition*. Éditions DALLOZ, Paris, 2012, 2903 s., ISBN 978 – 2 – 247 – 11654 – 6

Porovnaj: FAUVARQUE-COSSON, B.: *L'ordre public, in 1804 – 2004, Le Code civil, Un passé, un présent, un avenir*. Éditions DALLOZ, Paris, 473 s., 2004; BLANC-JOUVAN, X.: *The great Napoleonic codification: 1804 – 1811. The great codifications. XVI-th – XVIII-th century: The development of Europeans laws in the modern times. The Historical Formation of the Civil Law Systems. The Civil Law Systems In A Comparative Perspective*. Fondation Pour Le Droit Continental. Paris, 2012, str. 8

⁴ Ustanovenie podľa § 929 Bürgerliches Gesetzbuch v platnom znení: „Zur Übertragung des Eigentums an einer beweglichen Sache ist erforderlich, dass der Eigentümer die Sache dem Erwerber übergibt und beide darüber einig sind, dass das Eigentum übergehen soll. Ist der Erwerber im Besitz der Sache, so genügt die Einigung über den Übergang des Eigentums“.

Z hľadiska systematiky nemeckého Občianskeho zákonníka tento právny inštitút nachádza svoje uplatnenie aj v rámci vymedzenia povinností predávajúceho, prameňiacich z kúpnej zmluvy (konkrétne § 433 ods. 1 prvá veta). Ustanovenie podľa § 433 ods. 1 prvej vety Bürgerliches Gesetzbuch v platnom znení: „Durch den Kaufvertrag wird der Verkäufer einer Sache verpflichtet, dem Käufer die Sache zu übergeben und das Eigentum an der Sache zu verschaffen“.

povinnosť previesť na kupujúceho vlastnícke právo k tovaru *faktickým odozdaním veci*.

Naproti tomu v druhej koncepcnej línii, plynúcej z francúzskeho Code Civil podľa ustanovenia § 1603,¹ prechod vlastníckeho práva k tovaru nastáva v *okamihu uzavretia kúpnej zmluvy*.²

K tejto časti príspevku sa chceme zmeniť o smerovaní zmluvného práva Európskej únie pri cezhraničnom obchodovaní na vnútornom trhu, s osobitným zreteľom na *spoločné európske kúpne právo* – CESL,³ reflexie harmonizácie súkromného práva, konkrétne so zameraním na tzv. *kúpne právo*.⁴ Za primárny cieľ je považovaná tzv. druhá strana zmluvného vzťahu

¹ Ustanovenie podľa § 1603 Code Civil v platnom znení: „*Il a deux obligations principales, celle de délivrer et celle de garantir la chose qu'il vend*“.

² Porovnaj: HUSÁR, J.: *Kúpna zmluva v medzinárodnom obchode podľa Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Medzinárodné unifikované úpravy. Záväzkové vzťahy v medzinárodnom obchode*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. a kol.: *Obchodné právo. Prvé vydanie*. IURA EDITION, Bratislava, 1123 s., 2009, str. 1005, ISBN 978 – 80 – 8078 – 290 – 0

³ *Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o spoločnom európskom kúpnom práve (COM (2011)0635 – C7 – 0329/2011 – 2011/0284 (COD)). Common European Sales Law (CESL)*. Podľa Európskej komisie je účelom návrhu Nariadenia (kreovanom na právnom základe podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie) posilnenie fungovania vnútorného trhu prostredníctvom vytvorenia pravidiel pre cezhraničný obchodný styk medzi podnikateľskými subjektmi, ako aj cezhraničný nákup spotrebiteľov (s dôrazom na ich ochranu). Obsahom je samostatný súbor pravidiel zmluvného práva, týkajúci sa kúpnej zmluvy, so zámerom byť alternatívnym právnym režimom, pôsobiacim *popri* pravidlách a normách stanovených vo vnútroštátnych právnych poriadkoch členských štátov Európskej únie. Pozri bližšie: JURČOVÁ, M. – ŠTEFANKO, J. (eds.): *Proposal for a Regulation on a Common European Sales Law – New Legal Regime for Domestic and Cross-Border Trade. Prvé vydanie*. Vydavateľstvo SAV, 190 s., Bratislava, 2013, ISBN 978 – 80 – 8082 – 618 – 5

Spoločné európske kúpne právo, ktoré sa má považovať za národné právo, je založené na vysokom štandarde ochrany spotrebiteľa. Preto nebude nutné zohľadňovať špecifický režim jeho ochrany podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I.). In: JURČOVÁ, M.: *Návrh nariadenia o spoločnom európskom kúpnom práve (1. časť)*. Justičná revue, č. 5, 2012, str. 727, ISSN 1335 – 6461

Pozri tiež: HODÁS, M.: *Nariadenie Európskej únie z pohľadu normotvorby*. In: *Právny obzor*, Roč. 97, č. 3, 2014, str. 280 a nasl., ISSN 0032 – 6984

⁴ Pojem *kúpne právo* (doslovný preklad) je *terminus technicus*, ktorý nie je v slovenskej odbornej terminológii používaný. *Per analogiam* v českej odbornej literatúre sa používa preklad „*Návrh nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje*“. Pozri bližšie: SELUCKÁ, M. a kol.: *Koupeř a prodej. Nový občanský zákoník. Společná*

– *spotrebiteľ*.¹ Adresátom pre prijatie CESL by mali byť tzv. *malé a stredné podnikateľské subjekty*.² Účelom navrhovanej právnej úpravy je odstránenie prekážok pri obchodovaní, t. j. aby podnikateľ nemusel (doslova) skúmať všetky právne poriadky v členských štátoch Európskej únie.

Článok 91 písm. b) CESL určuje obdobne ako článok 30 Dohovoru CISG, aby osoba predávajúca tovar alebo dodávajúca digitálny obsah (v tejto právnej norme označovaná ako „predávajúci“) *previedla vlastnícke právo k tovaru* vrátane hmotného nosiča, na ktorom sa digitálny obsah dodáva. Zároveň treba zdôrazniť, že ak sa zmluvné strany rozhodnú aplikovať CESL, musia sa ním riadiť, pričom (dielčie) otázky v ňom neupravené sa použijú v rámci národnej legislatívy.³ Na tomto mieste prichodí uviesť, že skúmaný právny

evropská právní úprava prodeje. 1. vydání. Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 268 s., 2013, ISBN 978 – 80 – 7400 – 471 – 1; HURDÍK, J. – SELUCKÁ, M.: *CESL and its impact on the new Czech civil law.* In: JURČOVÁ, M. – ŠTEFANKO, J. (eds.): *Proposal for a Regulation on a Common European Sales Law – New Legal Regime for Domestic and Cross-Border Trade. Prvé vydanie.* Vydavateľstvo SAV, 190 s., Bratislava, 2013, str. 69 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8082 – 618 – 5

¹ Pre takýto záväzkovoprávny vzťah sa ustálilo pomenovanie vo forme: *business-to-consumer (B-2-C)*. Pozri bližšie: VOJČÍK, P.: *Spotrebiteľ v podnikateľskom prostredí.* In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika V.* Košice. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2015, str. 497 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8152 – 315 – 1; MATEJKA, J.: *Úprava spotrebiteľských smluv v právnom rádu ČR se svláštním zřetelom k tzv. distančním smlouvám.* Právnik, Roč. 141, č. 9, 2002, str. 946 a nasl., ISSN 0231 – 6625; JANEČKOVÁ, M. – SZARKOVÁ, K.: *Dopad (mis)interpretácie § 52 Občianskeho zákonníka na vybrané ustanovenia § 261 Obchodného zákonníka.* In: *Bratislavské právnické fórum 2015. Dopad nepresností legálnych definícií a zákonnej úpravy na vymožiteľnosť práva.* [elektronický zdroj]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2015, str. 484 a nasl., ISBN 978 – 80 – 7160 – 411 – 2; OVEČKOVÁ, O.: *Vzťah občianskeho a obchodného práva z aspektu právnej úpravy ochrany spotrebiteľa.* Právny obzor, Roč. 100, č. 1, 2017, str. 67 a nasl., ISSN 0032 – 6984

² Záväzkovoprávne vzťahy medzi tzv. obchodníkmi, z ktorých jeden je buď *malý alebo stredný podnikateľ*, sú známe pod pojmom *B2SME (Business to small & medium enterprise segment)*. In: SUCHOŽA, J. – HUČKOVÁ, R.: *Fenomén kúpnej zmluvy v československých kodifikáciách.* In: ŠTENPIEN, E. (zost.): *Kúpna zmluva – história a súčasnosť II.* Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie: 26. – 27. 9. 2014. Košice. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. 2014, str. 347, ISBN 978 – 80 – 8152 – 174 – 4

K tomu pozri: HURYCHOVÁ, K. – DOČKAL, T.: *Unijní formy obchodních korporací.* In: ČERNÁ, S. a kol.: *Právo obchodních korporací. 1. vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 637 s., 2015, str. 523 a nasl., ISBN 978 – 80 – 7478 – 735 – 5

³ BEALE, H.: *The CESL proposal: An overview.* In: JURČOVÁ, M. – ŠTEFANKO, J. (eds.): *Proposal for a Regulation on a Common European Sales Law – New Legal*

inštitút (časový okamih) nie je upravený ani v jednom nástroji, ako v Dohovore CISG, tak v CESL.

Pre uzavretie cezhraničnej kúpnej zmluvy tak nemusia zmluvné strany využívať iba Dohovor CISG, ktorý je nástrojom typu opt – out, ale môžu si zvoliť CESL ako inštrument opt – in. Aké sú výhody pre voľbu tejto právnej normy? Prvým východiskom je prejavenie záujmu o právo Európskej únie oproti medzinárodnému právu. V druhej koncepcnej línii CESL poskytuje možnosť aplikácie pravidiel pre spotrebiteľov. Napokon treba uviesť, že niektoré právne inštitúty nespádajú do rámca Dohovoru CISG, ale sú regulované vnútroštátnym právom, pričom pri použití CESL ho zmluvné strany využívať nemusia.¹

III. Soft law a obchodné zvyklosti

Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru poskytuje predovšetkým podnikateľským subjektom² pri uzavieraní kúpnej zmluvy (medzinárodného obchodnoprávneho kontraktu) určitú mieru právnej istoty. Je žiadúce, aby bol vo svetle globalizácie obchodu čo možno najdôslednejšie upravený analyzovaný právny nástroj.³

Regime for Domestic and Cross-Border Trade. Prvé vydanie. Vydavateľstvo SAV, 190 s., Bratislava, 2013, str. 14, ISBN 978 – 80 – 8082 – 618 – 5

Pozri tiež: MATEJKA, J. – ŠTĚDRONĚ, B.: *E – Commerce in Europe – Relevant Law when Concluding a Contract on the Internet.* Common Law Review, Roč. 4, č. 1, 2004, str. 45 a nasl., ISSN 1213 – 4678; ILLEŠ, T.: *Vybrané aspekty právnej regulácie elektronického obchodu.* In: *Aktuálne otázky práva v postmodernej spoločnosti I.*: zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej v dňoch 19. – 21. 4. 2006. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2006, str. 112 a nasl., ISBN 80 – 7097 – 640 – 3

¹ LOOS, M. B. M.: *Choosing between CISG and CESL: A comparison between the Common European Sales Law and the Vienna Sales Convention from the perspective of commercial parties.* In: JURČOVÁ, M. – ŠTEFANKO, J. (eds.): *Proposal for a Regulation on a Common European Sales Law – New Legal Regime for Domestic and Cross-Border Trade. Prvé vydanie.* Vydavateľstvo SAV, 190 s., Bratislava, 2013, str. 36 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8082 – 618 – 5

Porovnaj: KISFALUDI, A.: *Why to choose CESL?* In: JURČOVÁ, M. – ŠTEFANKO, J. (eds.): *Proposal for a Regulation on a Common European Sales Law – New Legal Regime for Domestic and Cross-Border Trade. Prvé vydanie.* Vydavateľstvo SAV, 190 s., Bratislava, 2013, str. 55 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8082 – 618 – 5

² Pozri napríklad: MIKHAILOV, A. V.: *Problémy právnej regulácie podnikateľskej činnosti v Rusku.* In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika II.* Zborník vedeckých prác. Praha: Leges, str. 503 a nasl., 2012, 624 s., ISBN 978 – 80 – 87576 – 33 – 5

³ Pozri bližšie: MAREK, K.: *Conclusion of Business Contracts.* In: HUSÁR, J. (ed.): *Tradície a inovácie v súkromnom práve.* Zborník príspevkov účastníkov medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 12. júna 2008 v Košiciach. Košice: Univerzita

V právnych vzťahoch v medzinárodnom obchode je proces uzatvárania kúpnej zmluvy jednou z najdôležitejších etáp. Jeho úlohou je riadne vymedziť práva a povinnosti vzniklé zo záväzkovoprávneho vzťahu, t. j. aby boli určité, jasné a zrozumiteľné pre predchádzanie možným (budúcim) rozporom.¹

Pre nejednoznačný výklad viacerých ustanovení Dohovoru CISG v aplikačnej praxi sa natíska otázka, či uvedená právna norma zodpovedá požiadavkám kladeným na reguláciu súčasného (moderného) práva medzinárodného obchodu. Istým, dalo by sa povedať, riešením by snád' mohlo byť *inovovanie* právnej úpravy prostredníctvom akademických iniciatív a akčných plánov. Vznik a rozvoj týchto progresívnych a obsahovo ušlachtilých projektov (vzorových pravidiel) zefektívniť a uľahčiť kontraktálny proces, by mal byť na prospech v medzinárodnom obchodnom styku.² Ide predovšetkým o súbor (funkčný systém) medzinárodne uznávaných pravidiel, majúcich nezáväzný charakter – *soft law* (quasi právny nástroj).³

Účelom (týchto iniciatív) je prispôbenie sa novým podmienkam vo svetle globalizácie obchodu. Môžu byť nápomocné a inšpirujúce v oblasti zdokonaľovania (precizácie) súkromného obchodného (záväzkového) práva nielen pri právnych úpravách členských štátov Európskej únie, ale aj v procese ich ďalšieho využitia *de lege ferenda*.

Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2009, str. 93 a nasl., ISBN 978 – 80 – 7097 – 772 – 9; LAJČIN, D. – KORN, F.: *Neutral Charge of Social Intelligence Manager for Morality in the Context of an Interdisciplinary View of Managers Social Intelligence*. In: ŠTEFKO, R. – FRANKOVSKÝ, M. – FEDORKO, R. (eds.): *Management 2016*. VI. International Scientific Conference. International Business and Management, Domestic Particularities and Emerging Markets in the Light of Research. Bookman s. r. o. for Faculty of Management, University of Prešov in Prešov, 644 s., Prešov, 2016, str. 594, ISBN 978 – 80 – 8165 – 155 – 7

¹ Pozri bližšie: MAREK, K.: *Jak uzavírat smlouvy*. Justičná revue, č. 12, 2015, str. 1477 a nasl., ISSN 1335 – 6461; KUBÍČEK, P.: *Wolność prowadzenia działalności gospodarczej a swoboda zawierania umów*. In: Zmiany w ustawodawstwach państw Unii europejskiej: Materiały z konferencji międzynarodowej. Jaśło. Stowarzyszenie prawników. 2000; PELIKÁN, M.: *Podnikatel a uzavírání smluv na dálku*. In: Statutární zástupce firmy: časopis pro jednatele, členy představenstev a dozorčích rad, Praha: Nakladatelství Forum s. r. o., Roč. 4, č. 2, 2015, ISSN 1805 – 2118

² K tomu pozri tiež: LACIAK, O.: *Velkým úspěchem právnej vedy je jej transformácia do platného práva*. Naša univerzita, Univerzita Komenského v Bratislave, Roč. 58, č. 2, 2012, str. 15, ISSN 1338 – 4163

³ Porovnaj: LANDO, O.: *Soft Laws as Models for the Improvement of the CISG*. In: DiMATTEO, L. A. (ed.): *International Sales Law: A Global Challenge*. Cambridge University Press. New York. 2014, str. 694 a nasl., ISBN 9781107020382

V predchádzajúcej kapitole sme priblížili, že množina koncepcií, týkajúca sa prevodu vlastníckeho práva k tovaru, má svoje rôznorodé podoby v niektorých národných právnych poriadkoch v rámci (zjednotenej) Európy. Na tomto základe by sme mohli, aspoň čiastočne, poukázať na akúsi „neochotu“ európskych právnikov zaujať jasné stanovisko v prospech jedného modelu.¹ Vzhľadom na (pretrvávajúce) odlišnosti tohto inštitútu vo vnútroštátnych právnych úpravách, by riešením mohli byť produkty akademických aktivít v oblasti unifikácie súkromného práva na úrovni Európskej únie.²

V tejto súvislosti si našu pozornosť zasluhuje najmä Návrh spoločného referenčného rámca,³ ktorý je z hľadiska svojej povahy najkomplexnejším nástrojom európskej súkromnoprávnej normotvorby *de lege ferenda*. Prechod vlastníckeho práva (*transfer of ownership*) k tovaru možno dohľadať vo ôsmej knihe (*Book VIII: Acquisition and loss of ownership of goods*) druhej kapitoly (*Chapter 2: Transfer of ownership based on the transferor's right or authority*) prvej časti (*Section 1: Requirements for transfer under this Chapter*). Najmä článok 2:101 ods. 1 písm. e)⁴ DCFR v prvom rade poskytuje zmluvným stranám priestor, aby si vzájomnou dohodou (*agreement*) určili čas a spôsob (kumulatívne podmienky), na základe ktorého sa uskutoční prechod vlastníckeho práva k tovaru z predávajúceho na kupujúceho. Pre prípad neexistencie takéhoto zmluvného dojednaní, je pre časový okamih prechodu vlastníckeho práva rozhodujúce dodanie alebo ekvivalent dodania tovaru. Mohli by sme povedať, že vo svojej podstate nadobúda uvedené ustanovenie DCFR význam tzv. *východiskového pravidla*.

¹ GALLO, P.: *Transfer of Ownership and Preliminary Agreements*. In: The Italian Law Journal. An International Forum for the Critique of Italian Law. Roč. 2, č. 2, 2016, str. 318, ISSN 2421 – 2156

Pozri tiež: ŠIMEK, D.: *Prečo rímske právo?* In: Historická revue: vedecko-populárny časopis o dejinách. Roč. 23, č. 6, 2012, str. 26 a nasl., ISSN 1335 – 6550

² Pozri napríklad: BEALE, H. – TALLON, D. – VOGENAUER, S. – RUTGERS, J. – FAUVARQUE-COSSON, B.: *Cases, Materials and Text on Contract Law. Ius Commune Casebooks for the Common Law of Europe. Second Edition*. Hart Publishing, 1448 s., Oxford, 2010, ISBN 9781841136042

³ *Draft Common Frame of Reference (DCFR, Návrh spoločného referenčného rámca)*. Pozri bližšie: von BAR, CH. et al.: *Definitions and Model Rules of European Private Law, Draft Common Frame of Reference (DCFR). Outline Edition*. Sellier european law publishers, München, 2009, 642 s., ISBN 978 – 3 – 86653 – 097 – 3; BEALE, H.: *The Draft Common Frame of Reference: mistake and duties of disclosure*. In: European Review of Contract Law. Roč. 4, č. 3, str. 317 a nasl., 2008, ISSN 1614 – 9920

⁴ Ustanovenie podľa článku 2:101 ods. 1 písm. e) DCFR v platnom znení: „*The transfer of ownership of goods under this Chapter requires that there is an agreement as to the time ownership is to pass and the conditions of this agreement are met, or, in the absence of such agreement, delivery or an equivalent to delivery.*“

Napokon sa chceme v rámci analyzovanej problematiky zamerať na obchodné zvyklosti. Mohli by sme ich vymedziť ako relatívne stále pravidlá (s možnosťou vývoja), používané vo vzťahoch medzi obchodníkmi (podnikateľskými subjektmi), ktoré sú dodržiavané aj napriek tomu, že nie sú dané záväznou právnou úpravou.¹ Aplikujú sa, pokiaľ nie sú v rozpore s obsahom zmluvy alebo so zákonom. Relevantným prameňom, z ktorého možno čerpať pri vytváraní a rozširovaní priestoru na ich uplatňovanie, je sféra medzinárodného obchodu.²

Existenciu obchodných zvyklostí možno zreteľne vystopovať v článku 9 Dohovoru CISG. V intenciách tohto ustanovenia podľa odseku 1 platí, že *zmluvné strany sú viazané akoukoľvek zvyklosťou, na ktorej sa dohodli, a praxou, ktorú medzi sebou zaviedli*. Zvyklosť môže tvoriť obsah zmluvy buď výslovne (explicitne) alebo mlčky (konkludentne). Pre prípad, že je včlenenie uzanie sporné, keďže by mohla byť jej existencia jednou zo zmluvných strán popieraná, musela by zvyklosť (kvôli použiteľnosti) spĺňať podmienky podľa článku 9 ods. 2 Dohovoru CISG.³

Preto treba mať na zreteli, že príslušný typ správania sa by mal, vo svojej podstate, v sebe zahŕňať ustálený obsah práv a povinností zmluvných strán, byť v určitom obchodnom odvetví dostatočne známy a rozšírený a zároveň zachovávaný (nielen v poňatí regionálneho charakteru) po určitú dlhšiu dobu.⁴ Vo vzťahoch medzi podnikateľmi majú obchodné zvyklosti pred-

¹ MAREK, K. – ŽVÁČKOVÁ, L.: *Obchodní zvyklosti. Přehled možností úprav smluvních vztahů. Obchodní podmínky, obchodní zvyklosti a vykládací pravidla. Vydání první*. Praha: ASPI, a. s., Wolters Kluwer, 296 s., 2008, str. 21, ISBN 978 – 80 – 7357 – 333 – 1

² SUCHOŽA, J.: *Obchodné zvyklosti – alternatíva písaného obchodného práva ? Charakteristika prameňov obchodného práva. Základné východiská genézy obchodného práva na území Slovenskej republiky a Českej republiky*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – MAREK, K. – RABAN, P.: *Česko-slovenské kontexty obchodního práva. Vydání první*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 544 s., 2011, str. 78, ISBN 978 – 80 – 7357 – 707 – 0

³ MAREK, K. – ŽVÁČKOVÁ, L.: *Zvyklosti podle čl. 9 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Obchodní zvyklosti v mezinárodním obchodu. Obchodní podmínky, obchodní zvyklosti a vykládací pravidla v mezinárodním obchodu. Obchodní podmínky, obchodní zvyklosti a vykládací pravidla. Vydání první*. Praha: ASPI, a. s., Wolters Kluwer, 296 s., 2008, str. 83, ISBN 978 – 80 – 7357 – 333 – 1

⁴ Článok 9 ods. 2 Dohovoru CISG v platnom znení: „*Pokiaľ nie je dohodnuté inak, predpokladá sa, že strany sa nepriamo dohodli, že na zmluvu alebo na jej uzavieranie sa má použiť zvyklosť, ktorú obe strany poznali alebo mali poznať, a ktorú v medzinárodnom obchode v širokej miere poznajú strany zmluvy toho istého druhu v príslušnom obchodnom odvetví a spravidla ju dodržiavajú*“.

nost' pred dispozitívnymi ustanoveniami Dohovoru CISG.¹ Treba dodať, že na ten-ktorý záväzkovoprávny vzťah sa použijú len vtedy, ak zmluvné strany ich použitie výslovne nevylúčili.

V spore pred súdom (vrátane arbitráže), dotýkajúc sa dokazovania v rámci existencie dlhodobého obchodného vzťahu – obchodnej zvyklosti, jej obsahu a zachovávaní – medzi zmluvnými stranami, dôkazné bremeno postihuje zmluvnú stranu, ktorá sa tejto zvyklosti dovoľáva.²

IV. Záver

V článku sme sa pokúsili prebádať a interpretovať vybrané teoretické práce, legislatívne a aplikačné východiská relevantných inštitútov súkromného práva, so špecifickým zameraním na obchodné (záväzkové) právo v kontexte právnej úpravy *de lege lata*, ale aj *de lege ferenda*.

Priestorovou právnou komparáciou sme analyzovali čiastkové pohľady na sféru medzinárodného práva obchodného a tiež vybraných právnych poriadkov. Považujeme za vhodné položiť osobitný zreteľ na (súčasný) smerovanie európskeho zmluvného (obligačného) práva, nakoľko s proklamovaným vystúpením Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie (tzv. Brexit) sa natíska otázka, či uvedený prebiehajúci proces oslabí tendencie integrácie právnych úprav členských štátov Európskej únie.³ Pre jednotný trh by to mohlo naznačovať akúsi odstredivú silu v ambíciách pri presadzovaní unifikovaných právnych nástrojov, napríklad návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o spoločnom európskom kúpnom práve.

Priaznivý vplyv na formovanie (dotváranie) zvolených (aktuálnych) právnych inštitútov možno nachádzať vo viacerých právnoteoretických konceptoch zodpovednostného systému, poznávaním (rozmanitých) doktrinálnych východísk právnej vedy. Za obohacujúcu zložku by sa v podstate mohla

¹ MAREK, K.: *Koupeř – Kupní smlouva*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika VI*. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie Právo – Obchod – Ekonomika, konanej v dňoch 26. – 28. októbra 2016 vo Vysokých Tatrách. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 648 s., 2016, str. 371, ISBN 978 – 80 – 8152 – 443 – 1

² *Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 7/2014, Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2011, Sp. zn. 1MObd0 V/2/2009*

³ Pozri napríklad: SAVCHYN, M. V.: *The Constitution and Supranationality In Law: Challenges and Solutions*. In: BUTLER, W. E. – PALMER, M. (eds.): *The Journal of Comparative Law. An organ of The Association for Comparative Legal Studies Limited*. Roč. 11, č. 1, 2016, str. 136 a nasl., ISSN 1477 – 0814

považovať konštantná judikatúra Najvyšších súdov (napríklad Slovenskej republiky a Českej republiky), vrátane európskej súdnej judikatúry (Súdny dvor Európskej únie).¹ V nadväznosti na túto tému sú pre otázky korešpondujúce s medzinárodným právom obchodným rovnako podnetné rozhodnutia rozhodcovských súdov (jednotlivých obchodných komôr).

Záverom chceme zdôrazniť, že skúmané právne inštitúty sú využiteľné ako v rovine teoretickej, tak aj z praktickej stránky. Na uvedenú problematiku existujú a vznikajú rôzne (modifikované) právne názory, ktoré prichodí preskúmať, objasniť a vyhodnotiť. V právnej vede, legislatíve, ale aj v aplikáčnej praxi prebiehajú živé (plodné) diskusie, vzbudzujúce pozornosť právnych teoretikov (rekodifikátorov) v oblasti súkromného práva, pričom ostávajú aj naďalej otvorené.

Niektoré podnety prezentované v tomto príspevku treba chápať *len v zmysle akademických názorov a návrhov de lege ferenda*.

¹ Pozri najmä: SCHWARCZ, J. – STEC, A.: *Reform of the European Court of Justice*. In: SUCHOŽA, J. – HUSÁR, J. – HUČKOVÁ, R. (eds.): *Právo, obchod, ekonomika VI*. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie Právo – Obchod – Ekonomika, konanej v dňoch 26. – 28. októbra 2016 vo Vysokých Tatrách. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 648 s., 2016, str. 461 a nasl., ISBN 978 – 80 – 8152 – 443 – 1